

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Z dziejów przemysłu naftowego w Bieszczadach

dr Łukasz Bajda

Bieszczadzkie Centrum Dziedzictwa Kulturowego

Wydarzenie jest finansowane w ramach projektu „Rafineria Kultur – rewitalizacja zabytkowego budynku Rafinerii FANTO w Ustrzykach Dolnych na potrzeby Bieszczadzkiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego”, który jest dofinansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich poprzez Program „Kultura”, Działanie 1. „Poprawa zarządzania dziedzictwem kulturowym” w ramach MF EOG 2014 – 2021 przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wspólnie działamy na rzecz Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej.

Titus Trzeciński / Ignacy Łukasiewicz / Karol Klobassa-Zrencki

licząc lat 87, mąż w całym kraju wielce szanowany.
— W d. 24 b. m. umarł w majątku swym Polan-
ce w 67 roku życia Tytus Trzeciński jeden
z najbardziej poważanych obywateli nie tylko w oko-
licy swojej, ale i w kraju. Nie było żadnego szła-
chetnego celu, żadnej dobroczynnej ofiary, aby Tytus
Trzeciński nie brał w niej szczodrego udziału, usu-
wając zawazę w cień swoją osobistość. Z wykestał-
conym umysłem i gorącym sercem, jedną on sobie
przyjaźń wszystkich, co go bliżej poznali, a z Win-
centym Polem łączyła go od najmłodszych lat ser-
deczna przyjaźń, która dotrwała aż do śmierci na-
szego poety. Dwór też w Polance znany z wspomnień
Wincentego Pola, który wraz z rodziną na parę lat
przed 1846 r. osiadł u przyjaciela, podejmując stam-
tąd latem wycieczki naukowe w Tatry, zimą zaś
tworząc najpiękniejsze swoje pieśni i gawędy. Trze-
ciński wraz z Wincentym Polem omiłał uszli z ży-
ciem z rzezi chłopskiej, a ciężko poranieni wspólnie
dostali się do więzienia. Tytus Trzeciński był jednym
z pierwszych obywateli w kraju, którzy zajęli się
eksploatacją ropy z wielkim powodzeniem, a dali
tem samem popęd innym. Zmarły był rodzonym bra-
tem s. p. Franciszka Trzecińskiego znanego z inicja-
tywy w zawiązaniu Towarzystwa wzajemnych ubez-
pieczeń oraz z wydawnictw tanich. Trzeciński od
zazłej przed laty kilkunastu, śmierci swej żony, Wę-
glińskiej z domu, niezdolną ukończyć swej boleści, a zdro-
wie jego coraz bardziej poczęło wiotczyć, aż przed kil-
ku miesiącami rzucony chorobą na łóżko, nie opuścił
go do zgonu.

Telegramy własne
„Kurjera Warszawskiego.”
Nadeszłe wczoraj

Lwów 8-go stycznia.

Ignacy Łukasiewicz, twórca i organizator przemy-
słu naftowego w Galicji, umarł w majątku swym.
Chorkówce.

„Kurjer Warszawski”, nr 7, R. 62, 9 stycznia 1882, s. 6.

Karol Klobassa Zręcki

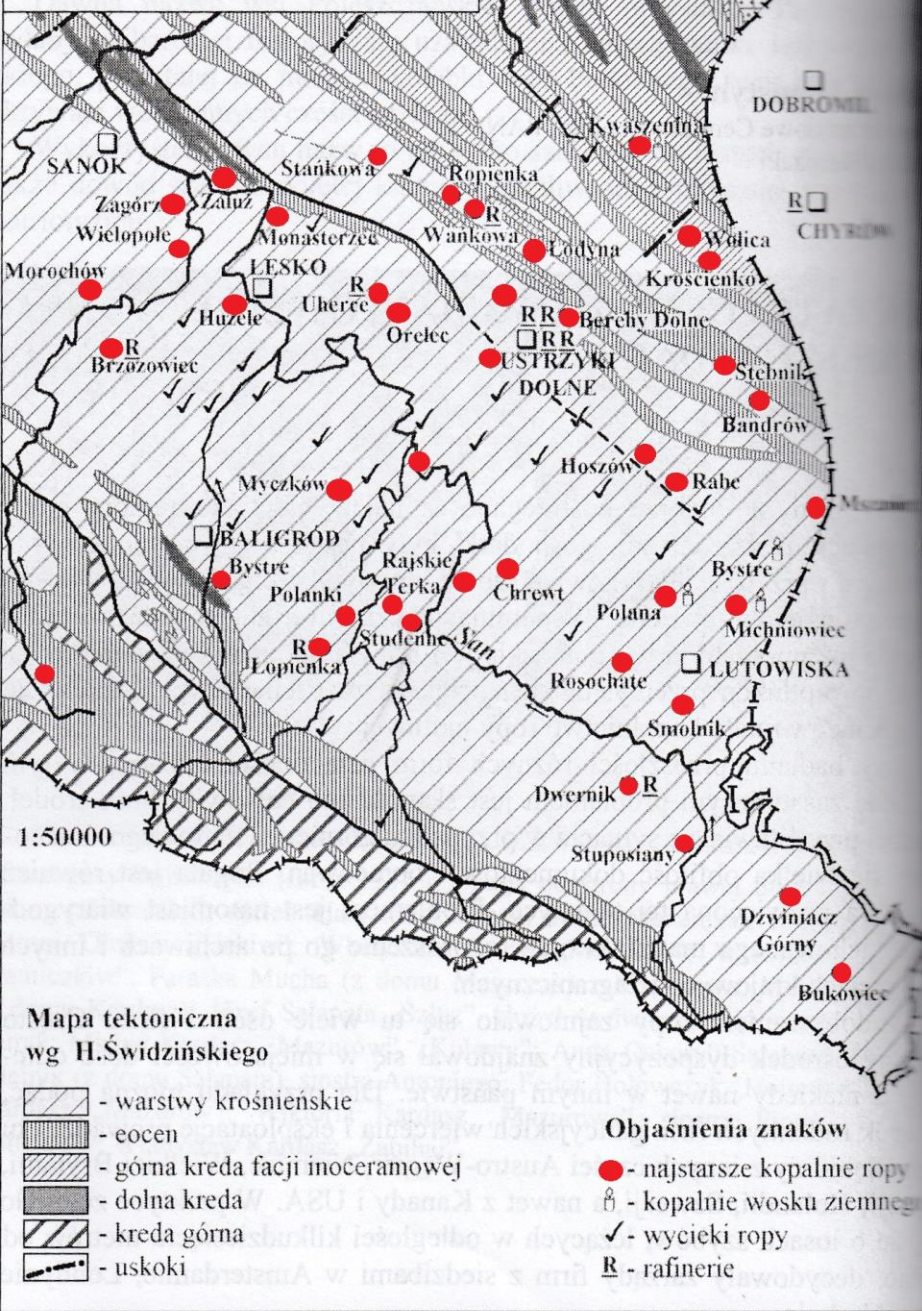
właściciel dóbr,

urodzony w r. 1821, zmarł dnia 7 Lutego 1886 r. opatrzony ŚŚ. Sakramentami.

W smutku pogrążona żona wraz z synami, synową i wnukiem zapraszają na pogrzeb odbyć się mający we Wtorek dnia 9 Lutego o godz. 10 rano z domu pod L. 5 przy ul. Basztowej do Kościoła Archiprezbiteryalnego N. Panny Maryi a ztamtąd na dworzec Kolei, zkad zwłoki przewiezione zostaną do grobu familijnego w Zręcinie.

ROZWOJ
GÓRNICWA NAFTOWEGO
W BIESZCZADACH DO 1884 r.

Maciej Augustyn w sporządzonym przez siebie słowniku miejscowości związanych z rozwojem górnictwa naftowego w Bieszczadach przed 1884 roku wymienia **ponad 70 miejscowości, w których funkcjonowały kopalnie ropy naftowej (ponad 40 !)**, kopalnie wosku ziemnego, rafinerie bądź zaobserwowano wycieki ropy naftowej.

Mapa: M. Augustyn, *Początki górnictwa naftowego w Bieszczadach*, „Bieszczady”, T. 7, 2000, s. 220.

Pracownicy kopalni
ropy naftowej w
Łodynie (zbiory
Marka Wanieka)
[M. Augustyn,
Ustrzyki Dolne..., s.
167]

Mając zaledwie 14 lat został wiertaczem ropy naftowej, ale już po kilku latach dorobił się własnego przedsiębiorstwa. Niedługo później został pierwszym burmistrzem kanadyjskiego miasteczka Petrolia. W 1881 roku przeniósł się do Europy. Początkowo zajmował się poszukiwaniami ropy na terenie Niemiec, wkrótce jednak przeniósł się do Galicji. W tym czasie poznał Johna Bergheima, wiedeńskiego bankiera, z którym następnie zawiązał spółkę. Pojawienie się McGarveya w Galicji całkowicie zrewolucjonizowało miejscowy przemysł naftowy.

Przedsiębiorstwo naftowe, którego McGarvey był współzałożycielem było przed I wojną światową największym w całych Austro-Węgrzech. Firma zatrudniała 2 tysiące pracowników, a wydobycie sięgało 1,8 mln ton ropy rocznie. Kanadyjczyk został milionerem, nazywano go Królem Nafty.

William Henry McGarvey (1843-1914) [Wikipedia]

Z pomiędzy wielu metod wiertniczych zwrócono uwagę na kanadyjską metodę, którą osiągnano bardzo korzystne rezultaty. Sprowadzono też do Galicyi kanadyjskich wiertaczy, którzy osiągnięciemi rezultatami zadziwili koła przemysłowców naftowych. Roboty rozpoczęto w Uhercach pow. Lisko, a dla przedstawienia efektu roboty, podajemy protokół ostatniego wiercenia. Robotę rozpoczęto w piątek dnia 21 marca 1884 roku i uwiercono:

21/III	pracując 12 godz.	uwiercono 40 stóp ang.
22/III	" 12 "	42 " "
23/III	Niedziela, nie robiono.	
24/III	Naprawiano uszkodzone koło.	
25/III	pracując 24 godz.	uwiercono 72 " "
26/III	" 24 "	90 " "
27/III	" 24 "	102 " "
28/III	" 24 "	69 " "
29/III	" 20 "	60 " "

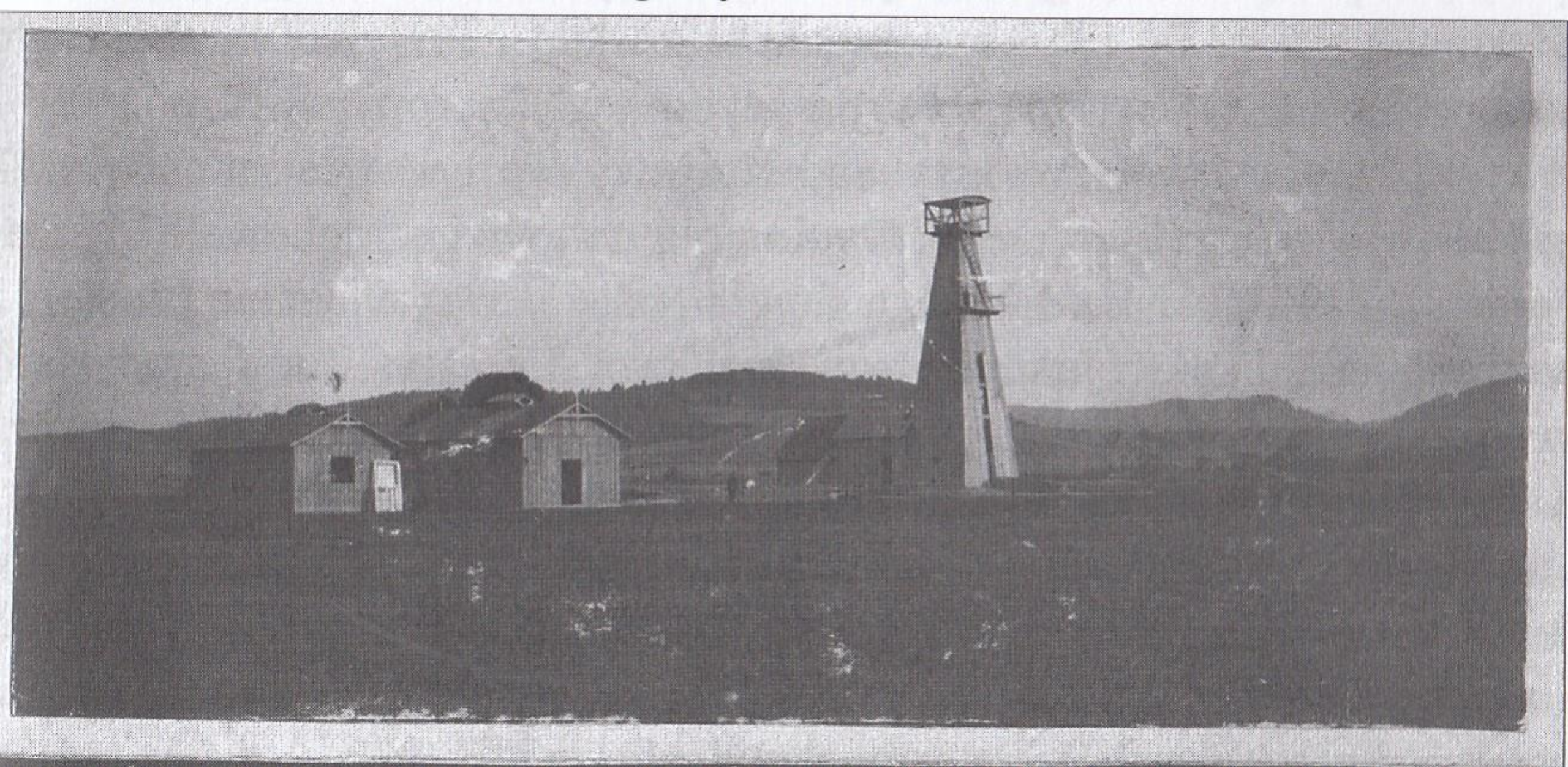
W dniu 29 marca o godzinie 8ej wieczorem dobito do pokładów oleju ziemnego o wydajności 40—50 cetnarów metrycznych na dobę. W przeciągu więc 9 dni a względnie 140 godzin uwiercono 475 stóp ang. czyli przeszło 150 metrów. Za pomocą używanej w Galicyi metody wiercenia za pomocą noży Fabiana potrzeba na wykonanie tej pracy wiertniczej około 20 miesięcy.

UHERCE

—W ziemi Sanockiej, znanej dotychczas tylko z biedy, co raz to więcej wydobywają skarbów z głębi ziemi.

Niedawno donosiły pisma o Polanie pod Ustrzykami, gdzie jak wiadomo, bardzo obficie wydobywa się nafta z ziemi. Od trzech tygodni pokazała się nafta w Uhercach pod Liskiem, we własności p. St. Swiejkowskiego w tak znacznej ilości, iż formalnie zalewa Uherce, nie można było nastarczyć naczyń do wylapania ropy. Co najciekawsza, nafta wytryska w Uhercach grubym promieniem, jakby studnia artezyjska i to w nadzwyczaj regularnych odstępach czasu. Co 15 minut wytryska przez niejaki czas słup ropy, dostateczny do napełnienia pięciu beczek — następnie ustaje, aby po kwadransie znowu rozpocząć tę samą czynność. Dziurę 150 metrów głęboką wyświdrowali tutaj amerykańscy robotnicy, sprowadzeni z Kanady, w sześciu dniach!

Szyby naftowe na gruntach dworskich w Uhercach Mineralnych [Źródło: M. Augustyn, *Historia kopalni ropy naftowej w Uhercach Mineralnych*, „Bieszczad”, T. 17, s. 261)

Uherce Mineralne 2013 rok, fot. B. Machowski

SOCIÉTÉ DES

PÉTROLES DE POLANA

SOCIÉTÉ ANONYME

Statuts déposés en l'Etude de Me G. DELEPLANQUE, Notaire à LILLE
le 17 Avril 1914. Constitution définitive du 7 Mai 1914.

CAPITAL SOCIAL 1.500.000 FRANCS
DIVISÉ EN 3.000 ACTIONS DE 500 FRANCS

Il a été créé en outre 3.000 parts de fondateur sans désignation de valeur

Part de Fondateur

AU PORTEUR

SANS DÉSIGNATION DE VALEUR

Part ayant adhéré statutairement à la Société Civile des Porteurs de Parts de Fondateur
créée en vertu de l'article 51 des statuts de la Ste Anonyme dite SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE POLANA

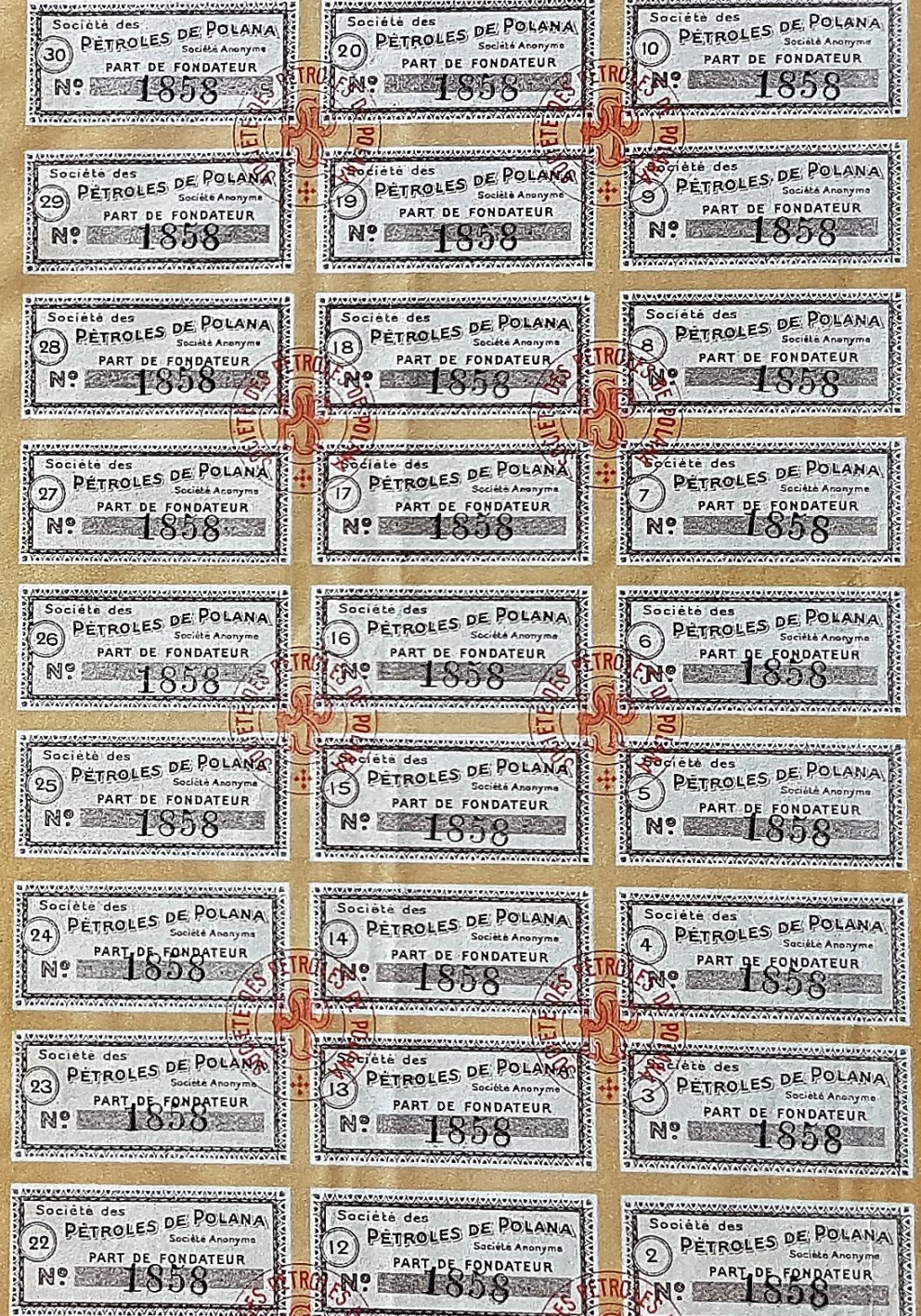
N° 1858

Lille le 1er JUIN 1914

UN ADMINISTRATEUR

UN ADMINISTRATEUR

[Źródło ilustracji: Gościniec Horb Strzebowiska]

Kopalnia „Fryderyk”
w Polanie, założona
przez Anglika
Fryderyka Augusta
Isherwooda
(ok. 1886 r.)

P
O
L
A
N
A

„ŁODYNA“

Przemysł ropny Spółka z ogr. por
USTRZYKI DOLNE (Małopolska)

Spółka akcyjna „Polska Nafta“

W WARSZAWIE

KOPALNIA ROPIENKA

(poczta telegraf telefon) Ropienka k/Olszanicy
stacja kolej. Olszanica w Małopolsce.

*Kopalnia „Polana - Ostre“
w Polanie.*

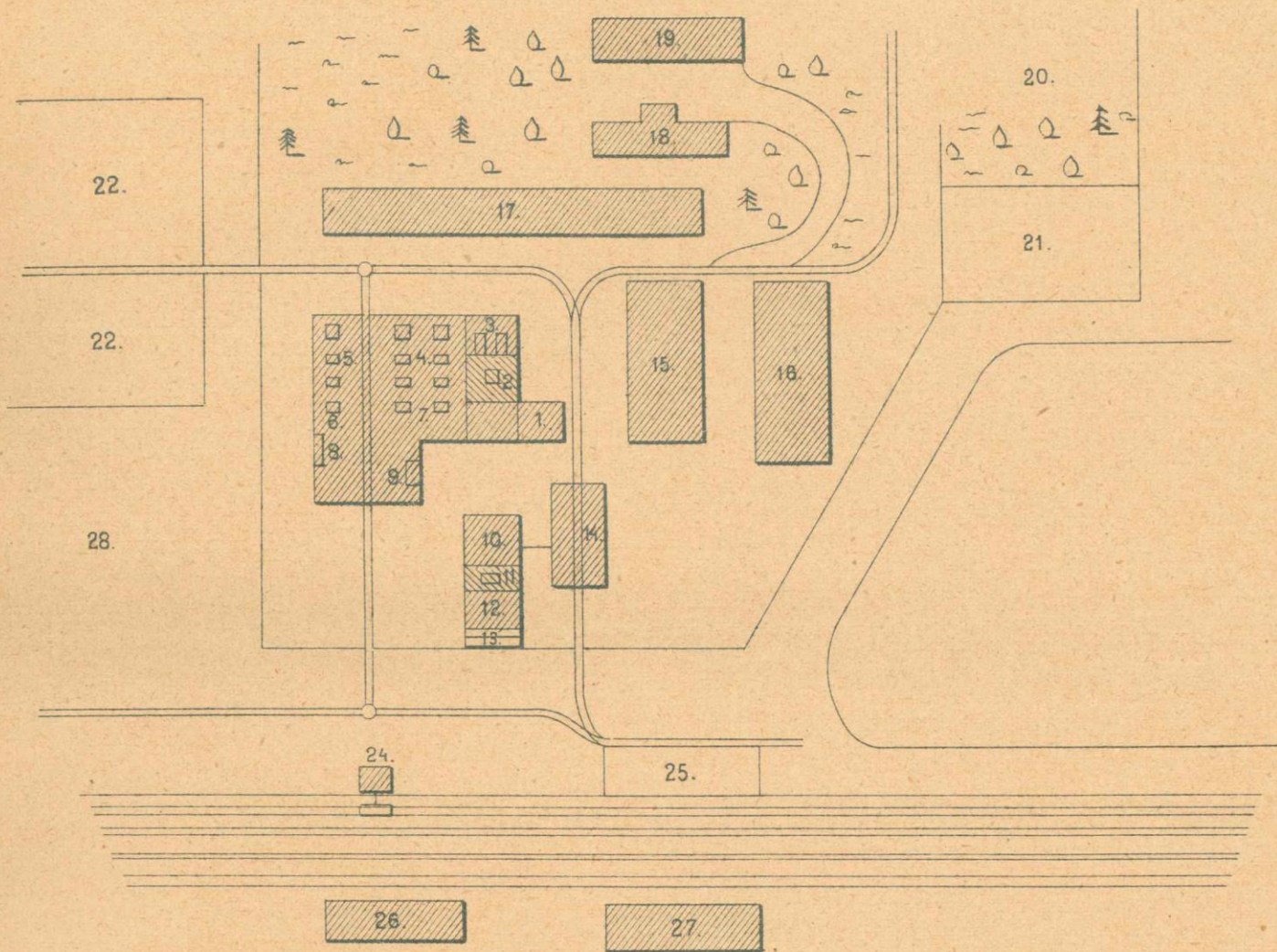

Pieczenie kopalń
położonych w
Bieszczadach i Górach
Sanocko-Turczańskich
[zbiory AP Rzeszów,
Oddział w Sanoku]

**Samochód z
napisem „Rafinerja
Lisko” – zdjęcie
archiwalne ze
zbiorów PGNiG
Sanok użyte na
tablicach Szlaku
Naftowego**

Anglo- austriacka fabryka beczek w Olszanicy

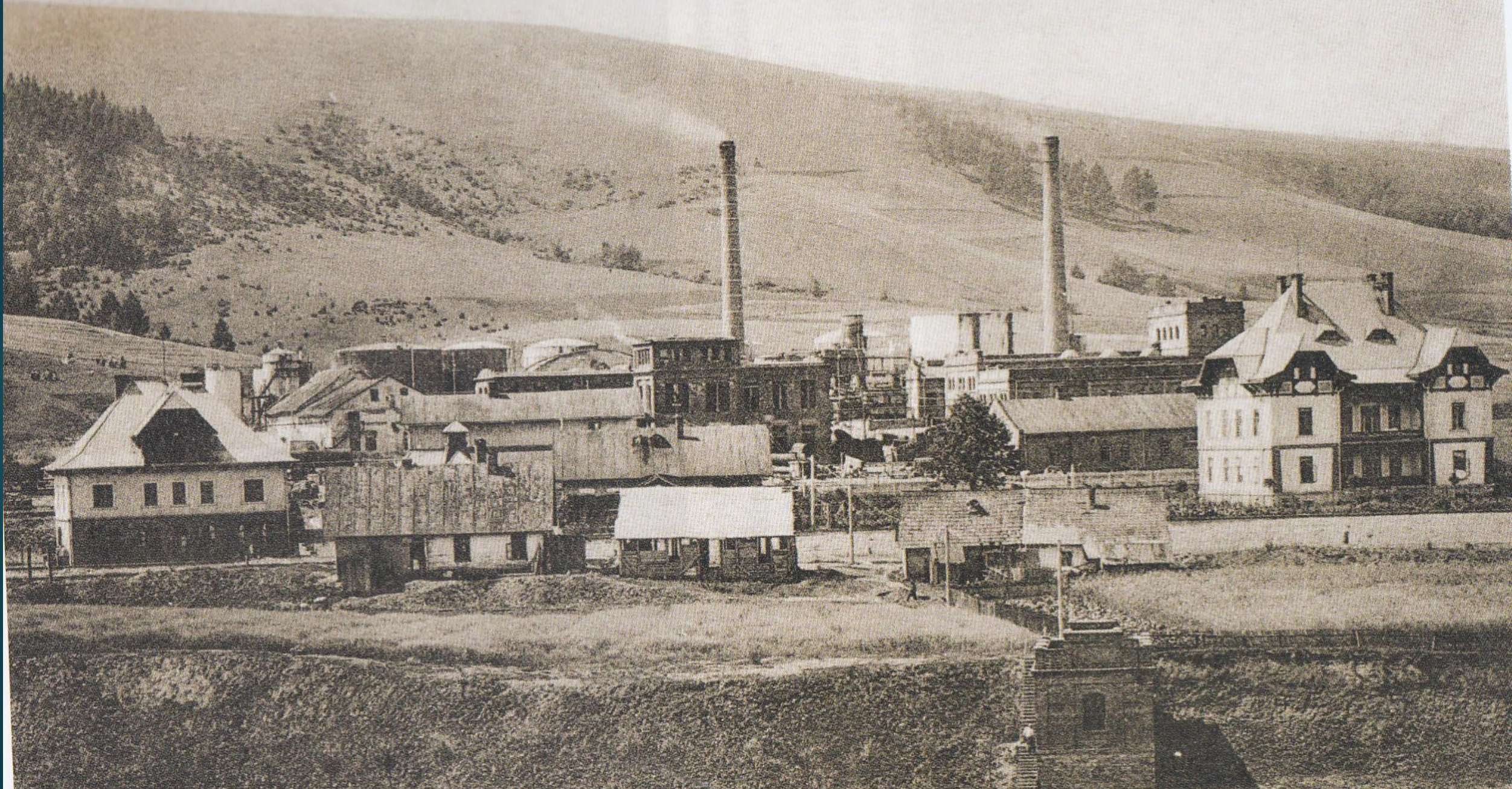
1. Zarząd 2. Maszyna parowa 3. Dwa kotły parowe 4. Ośm Stugawek 5. Pily i żłobiska 6. Prasa
7. Bednarze 8. Kuchnia 9. Klej patentowy 10. Suszarnia 11. Maszyna parowa 12. Suszarnia 13. Cdziwierny
14. Szopa mała 15-17. Szopy 18. Mieszkanie Dyrektora 19. Mieszkanie urzędników 20. Skład klepek
21. Sadzawka 22. Skład klepek 23. Skład odpadków 24. Waga pomostowa 25. Ładownia 26. Ma-
gazyń towarowy 27. Stacja kolei żelaznej 28. Skład drewna opałowego

Wnętrze olszanickiej fabryki

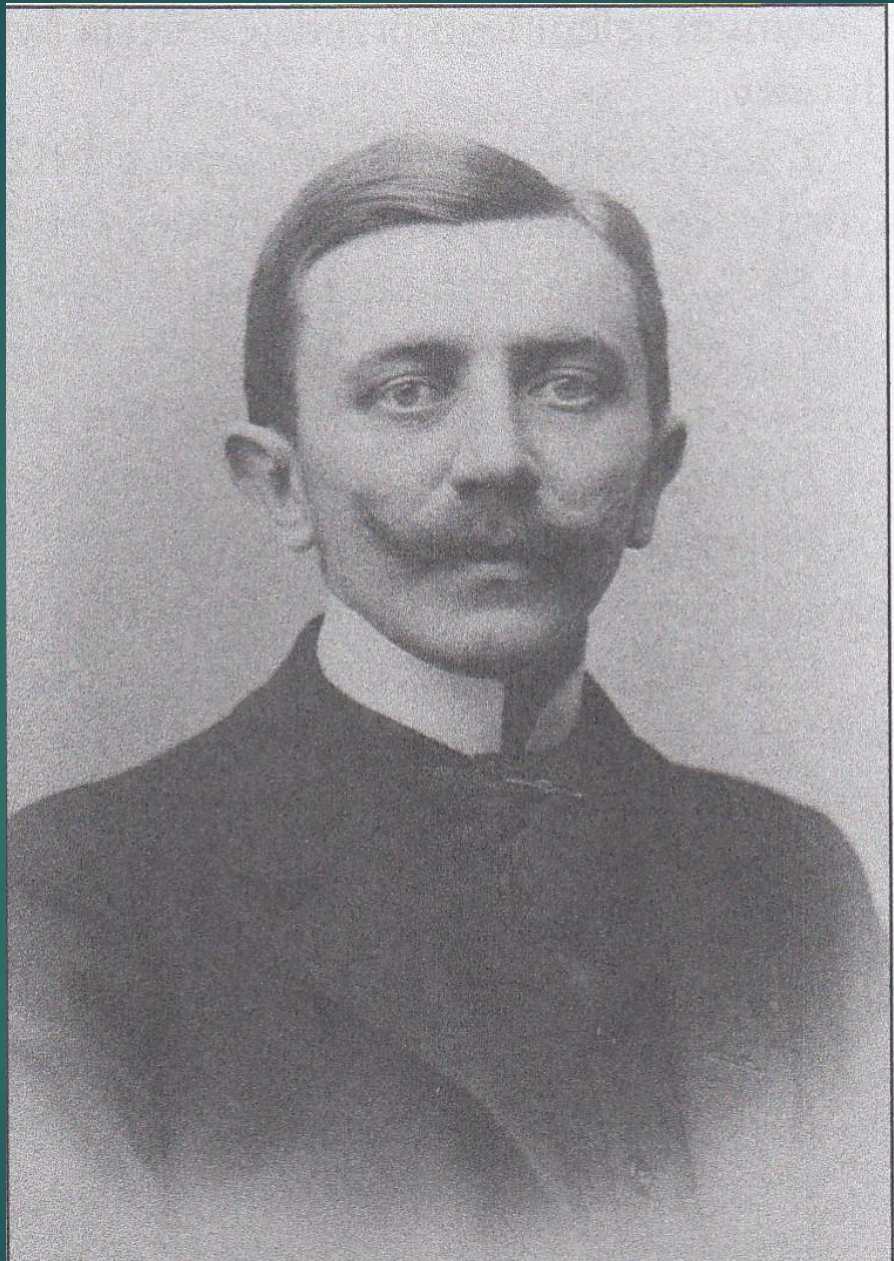
(Z. Nater, J. Sozański,
Nafta. Ludzie i fakty,
Lesko 2002, s. 102)

Widok rafinerii nafty w Ustrzykach.

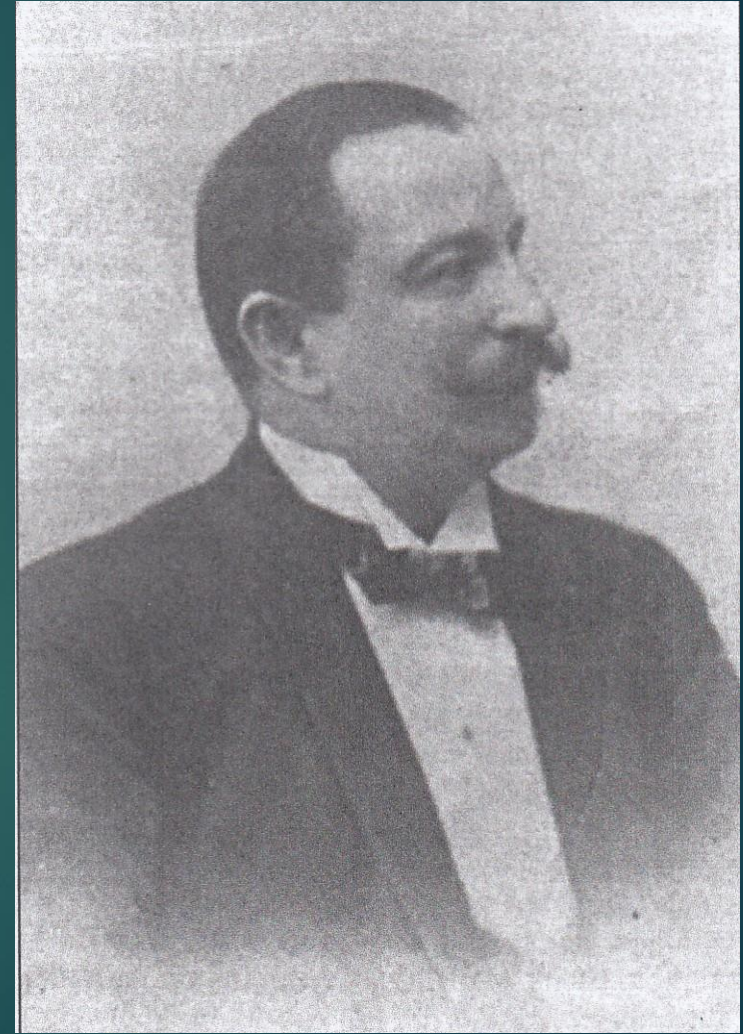

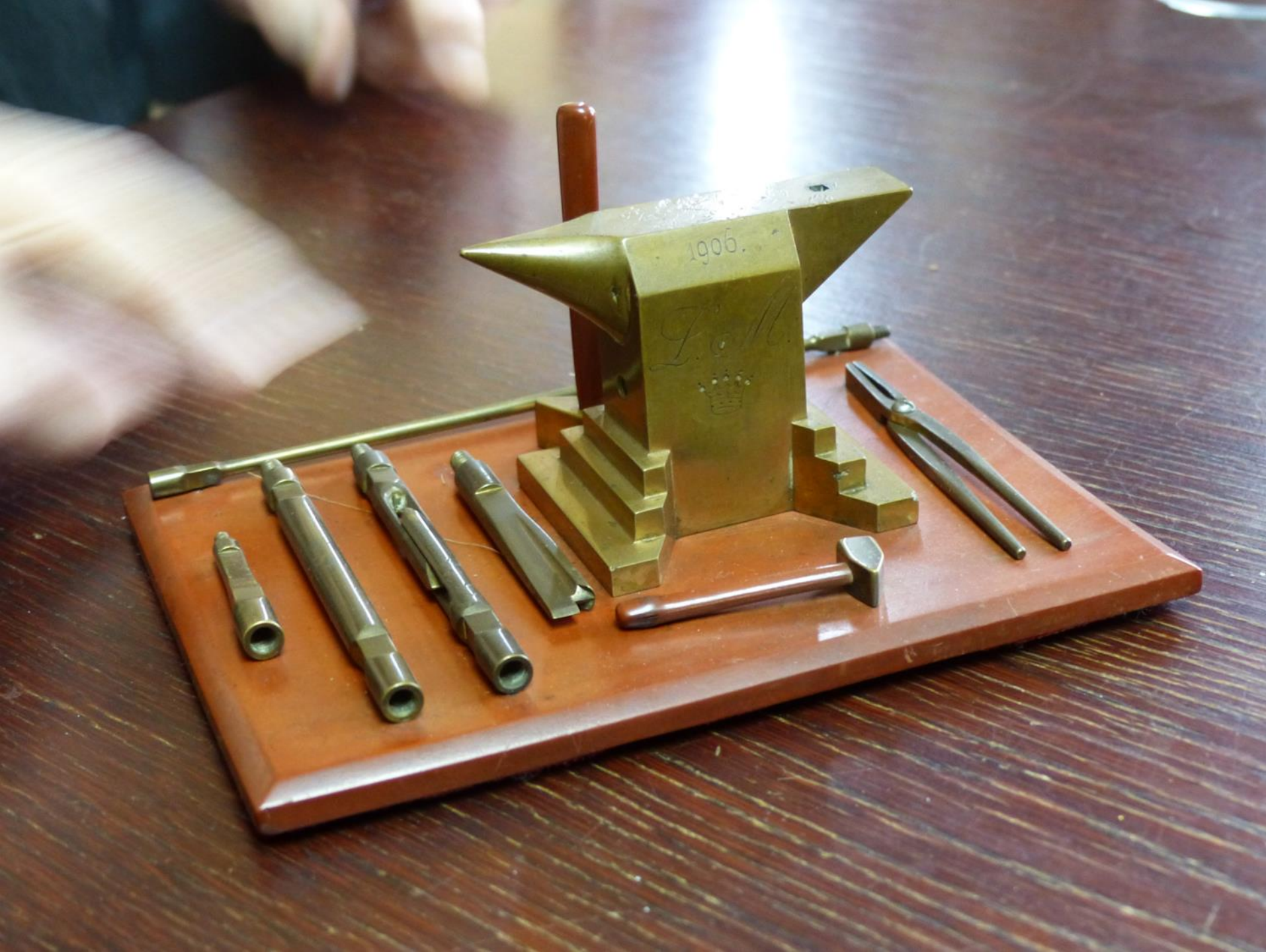
Karol Perutz

Leon Mikucki

Mojżesz Herman Reich

Rafinerja Fanto

w Ustrzykach Dolnych

poszukuje **zdolnych
bednarzy.** Zgłosze-
nia wprost 5803 1 3

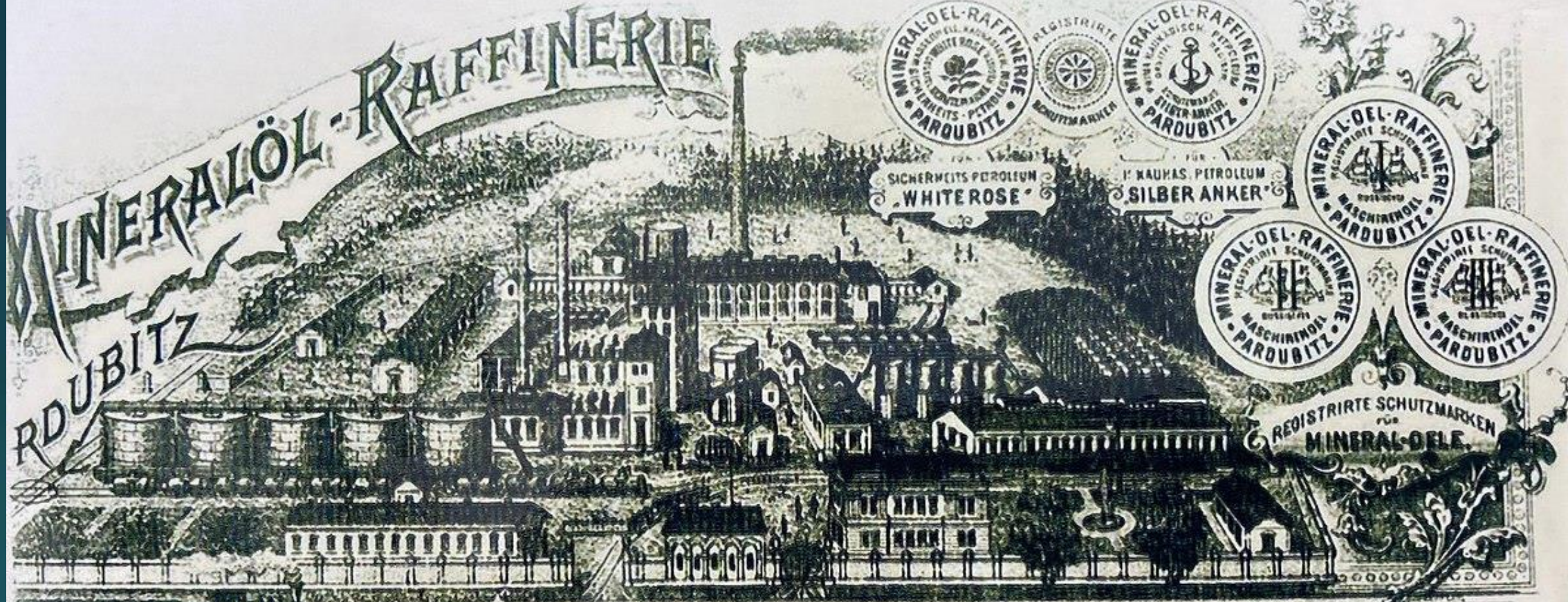

Rafinerja : : : :
: : **w Ustrzykach**
szuka zdolnej kantorzystki.

MINERALÖL-RAFFINERIE PARDUBITZ

SICHERHEITSPETROLEUM
WHITEROSE

SILBER ANKER
KAWKAS. PETROLEUM

REGISTERTE SCHUTZMARKEN
FÜR
MINERALÖLE

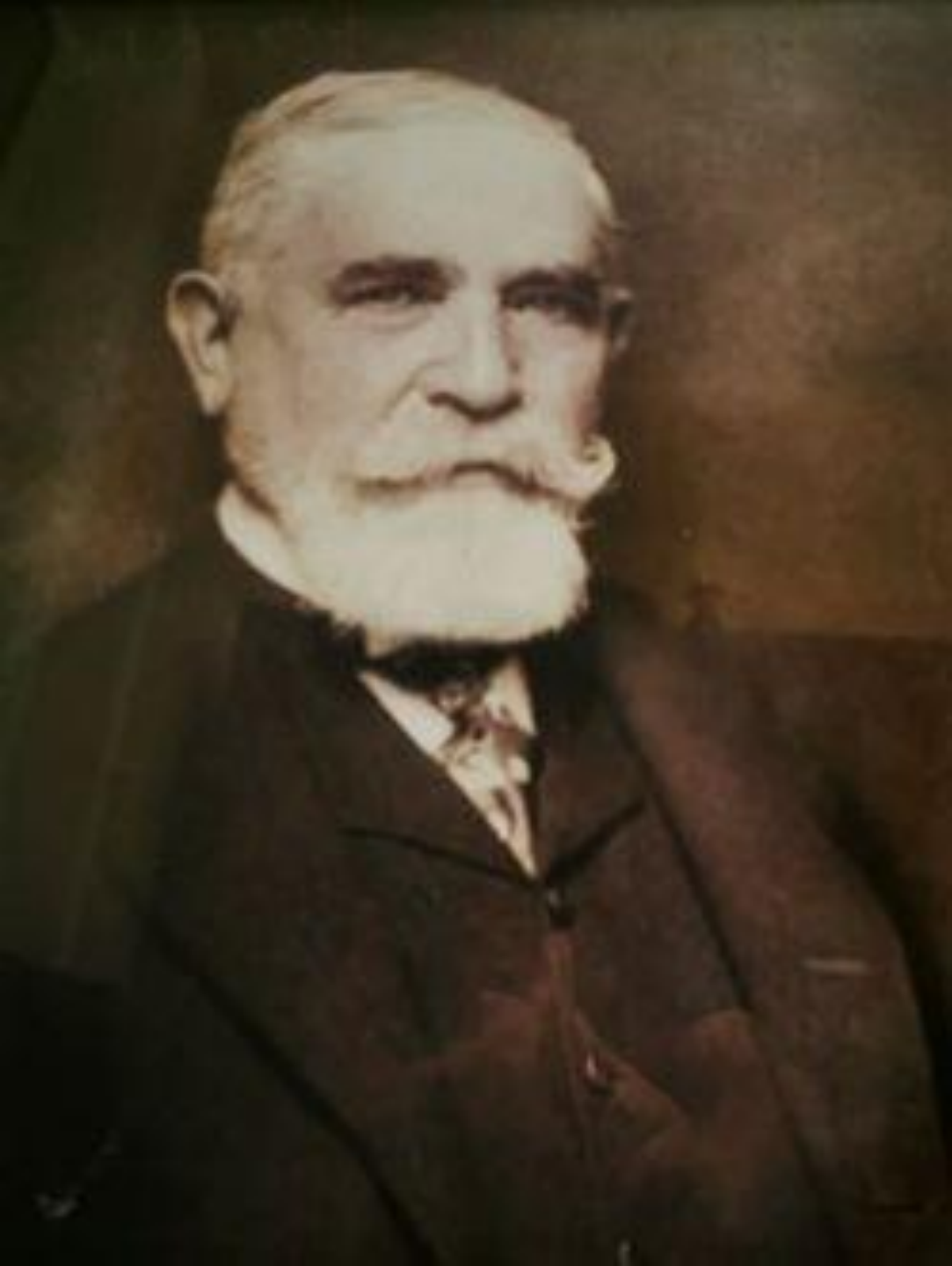
aux: WIEN, I. Vorlaufstrasse 4.

TELEGRAMME FÜR PARDUBITZ:
PETROLFABRIK.

TELEGRAMME FÜR WIEN:
PETROLFANTOS.

DAVID FANTO & COMP.

PARDUBITZ - WIEN

FANTO BENZIN

ATELIER
A. H. WALDNER
WIEN

AKTIEN-GESELLSCHAFT
FÜR MINERALÖLINDUSTRIE

VORMALS DAVID FANTO & COMP.

WIEN, III., SCHWARZENBERGPLATZ 5a

TELEPHON 94-5-10 SERIE

„FANTO”

Wśród wielkich przedsiębiorstw naftowych mających swe kopalnie i rafinerje w Polsce jednym z najpoważniejszych jest „Spółka Akcyjna Fanto”. Znaczenie i siła tego Towarzystwa polega na tem, że stoi ono bezpośrednio w kontakcie z zagraniecznymi centrami konsumcyjnymi i że w ten sposób mając własne bratnie towarzystwa zagranicą nie potrzebuje używać pośrednictwa innych firm. W skład Koncernu Naftowego Fanto wchodzi 47 Towarzystw, rozrzuconych po całej Europie.

Koncern Fanto posiada także fabryki chemiczne w Raciborzu na Śląsku, Stoekerau około Wiednia, Wilhelmsburgu około Hamburga oraz na Sycylii.

WIADOMOSCI Z CAŁEGO KRAJU.

TRAGICZNY WYPADEK W USTRZYKACH.

Krwawe ofiary następstwem kapitalistycznych oszczędności.

Czytamy w „Dzienniku Ludowym“:
Rafinerja „Fanto” w Ustrzykach, ma wiele ofiar na sumieniu. Nieudolność i lekceważenie życia ludzkiego przynosi coraz to krwawe plony.

„Robotnik”, 9 maja 1926, s. 7

Strejk robotników rafineryjnych - rozszerza się.

Drohobycz, 7. grudnia. (Tel. wł. Chwili). Do trwającego strejku pracowników rafineryjnych przyłączyli się wczoraj rano robotnicy w rafinerji „Fanto” w Ustrzykach dolnych, p. Lisko. Strajkuje 280 robotników. Przebieg strajku spokojny.

**PERTRAKTACJE PRZEMYSŁOWCÓW
NAFTOWYCH Z ROBOTNIKAMI.**

Lwów, 7. grudnia.

„Chwila”, R. 8, nr 2773,
8 grudnia 1926, s. 8

Po pożarze w Ustrzykach Dolnych.

241 osób czeka pomocy rządu.

(:) Ustrzyki Dolne, 23. listopada. (Tel. wł. Chwili). Wedle urzędowo przeprowadzonego spisu zniszczonych niedzielnym pożarem w naszym miasteczku siedzib, wynika, że 66 rodzin (241 osób) pozostało bez dachu nad głową.

Prócz dziesięciu baraków robotniczych, położonych w sąsiedztwie tartaku, które wraz z nim spłonęły — padło ponadto ofiarą płomieni 17 budynków mieszkalnych, oraz trzy stodoły pełne zbeża. (Jak donieśliśmy, na skutek spłonecia tartaku pozostało bez pracy 150 robotników.

Szkody, wyrządzone katastrofalną pożogą

przekraczają sumę 3 milionów złotych.

Mimo, że pogorzelców umieszczono chwilowo częścią w barakach rafinerji „Fanto”, częścią zaś w okolicznych pozostałych domach — jednak na dalszą metę, wobec zbliżającej się zimy, podobne doraźne załatwienie sprawy — w zupełności jej nie wyczerpuje.

241 osób czeka pomocy rządu, czeka funduszy, potrzebnych na odrestaurowanie ich siedzib. 241 osób czeka chleba i odzienia. Pomoc rządu musi być natychmiastową, inaczej pogorzelcom grozi — wraz z brakiem dachu nad głową — śmierć głodowa.

Aresztowanie sprawców napaści na kasa nocztowa w Kraćnio

„Chwila”, R. 8, nr 2760, 25 listopada 1926, s. 8

JÓZEF BLIZIŃSKI,

LITERAT I KOMEDIOPISARZ, (AUTOR MARCOWEGO KAWALERA, PRZEZORNĘJ MAMY i t. d.)

Sygn.: T. II - 39
J. G. 6575

Komediopisarz, który uległ naftowej gorączce. W latach 1876-1888 był właścicielem majątku w bieszczadzkiej Bóbrce. Nie miał szczęścia w poszukiwaniach naftowych ani umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa. Już w 1883 roku pisał o swojej kondycji finansowej: *Jak goły przyszedłem, tak jestem dzisiaj na tę pamiątkę golusieńki.*

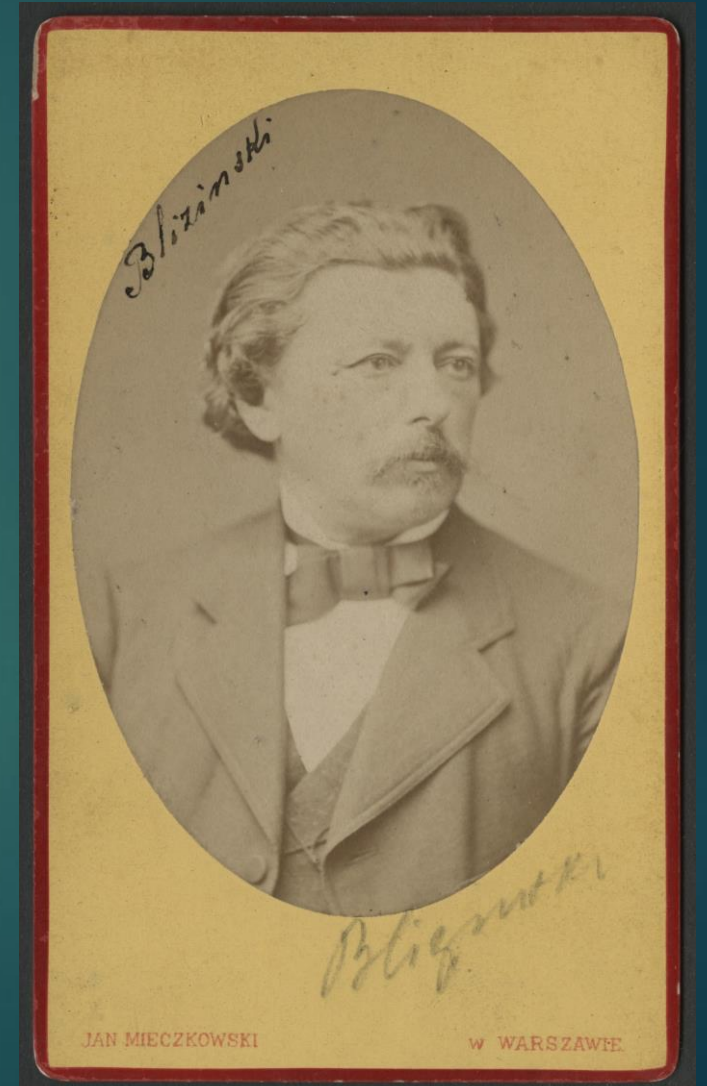
Józef Bliziński (1827-1893)

[Biblioteka Narodowa sygn. G6575]

Józef Bliziński do Władysława Bełzy:

Bóbrka, dnia 2 lutego 1880

*(...) Dalej mam niezłe widoki na naftę,
do której wprasza się koniecznie
spółka wiercąca tuż obok w Solinie.
Robią mi świetne nadzieje i
powiadają, że może nasza Bóbrka
stanie się tak głośną, jak tamta w
Krośnieńskim. Prawda czy nie, ale
jest faktem, że naftę mamy.*

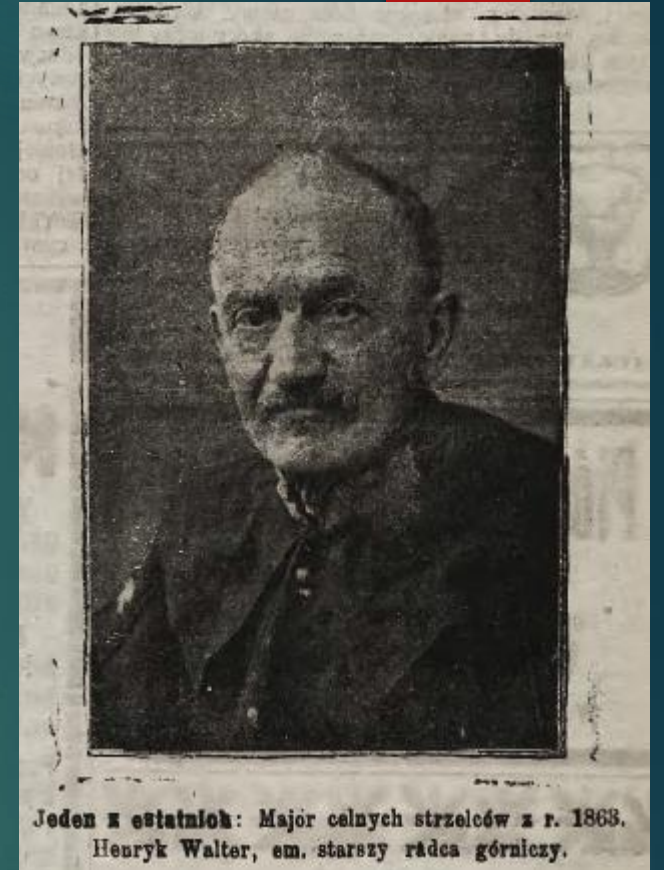

Józef Walter (1834-1908)

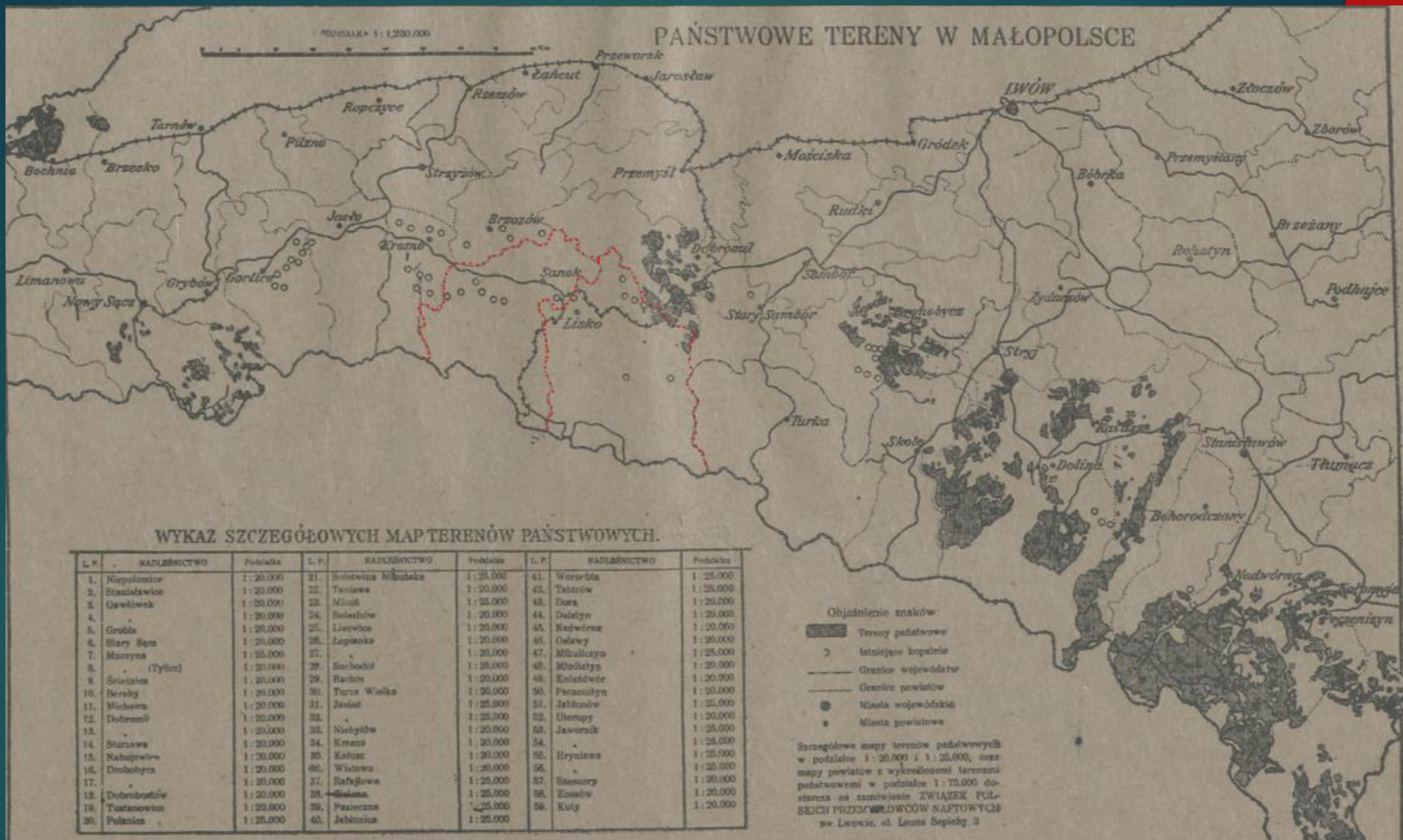

Tomasz Winnicki (1828-1883)

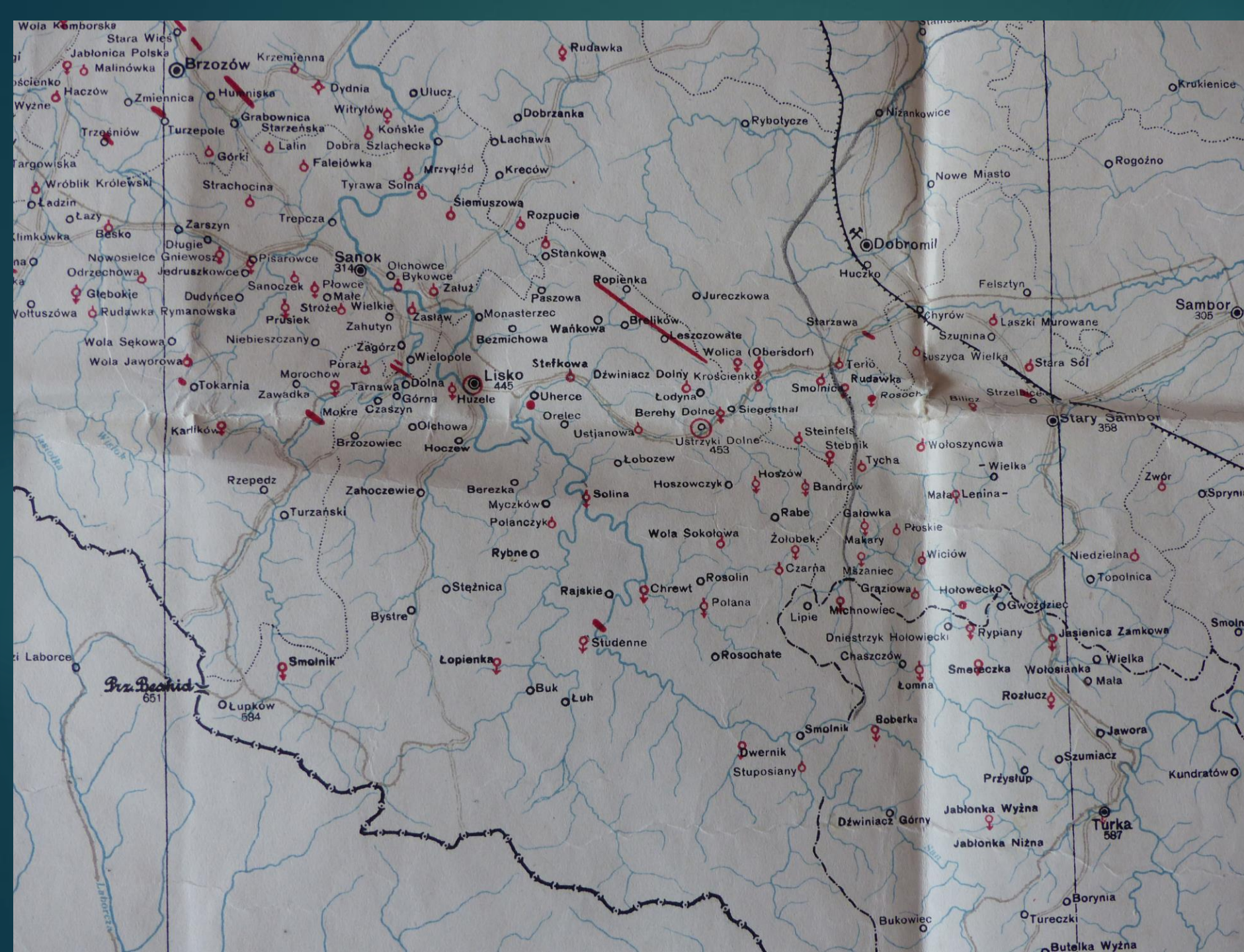

Henryk Walter (1835-1921)

Rozmieszczenie kopalń ropy naftowej w Małopolsce w latach 20. XX wieku. Linią czerwoną zaznaczono granice powiatu sanockiego i leskiego.

K. Totwiński,
Obszary
naftowe i
gazowe
Polski w
Karpatach i
na
przedgórzu
(fragment
mapy)
[Zbiory MH
Sanok]

ROPIENKA

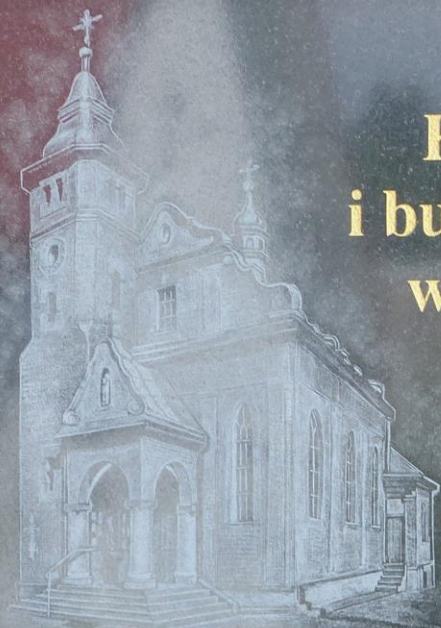

**Wmurowanie
kamienia
węgielnego kościoła
w Ropience**
[Zbiory A.
Mikuckiego]

Jak miła Panie jest świątynia Twoja

Ps. 84

**Ku pamięci fundatorów
i budowniczych tego kościoła
w 80-tą rocznicę budowy**

2 X 1938 - 2 X 2018

PARAFIANIE

**Komitet
budowy kościoła**

**Ks. Stanisław
ZIOBRO**

**Ks. Franciszek
SZAJNA**

**Tadeusz
HOŁYŃSKI**

**Ks. Stanisław
FOLTA**

**Maria i Zygmunt
GRODZICCY**

**Ks. Antoni
MIDOŃSKI**

**Maria
LEWANDOWSKA**

**Klemens
NOWOSIELSKI**

**Ks. Władysław
WARDEGA**

**Zarządy i Pracownicy Kopalni
WAŃKOWA, ROPIENKA, PASZOWA**

Ropienka. Oelgrube.

W 1863 roku na terenie Ropienki wydobywano ropę z trzech kopanek, a trzy lata później w sąsiedniej Wańkowej odnotowano 11 kopanek.

SOCIÉTÉ DES

PETROLES DE WANKOWA

SOCIÉTÉ ANONYME

Statuts déposés en l'Etude de Me MATHIAS, notaire à Wavrin (Nord)
le 6 Février 1914

CAPITAL SOCIAL : QUINZE MILLIONS DE FRANCS

Divisé en TRENTE MILLE ACTIONS de CING CENTS FRANCS

SIÈGE SOCIAL : A LILLE

PART DE FONDATEUR

AU PORTEUR

Part ayant adhéré statutairement à l'Association Civile des Porteurs de parts

N° 12169

Lille, le 1 MAI 1914 191

UN ADMINISTRATEUR,

UN ADMINISTRATEUR,

H. J. de Guerry

G. Pollet Vibergier

Coupon N ^o 22 N ^o 12169	Coupon N ^o 2169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 21 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 2169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 20 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 9 N ^o 12169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 19 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 8 N ^o 12169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 18 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 7 N ^o 12169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 17 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 6 N ^o 12169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 16 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 5 N ^o 12169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 15 N ^o 12169	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR Coupon N ^o 4 N ^o 12169
SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR	SOCIÉTÉ DES PÉTROLES DE WANKOWA PART DE FONDATEUR AU PORTEUR

ANZI

SPÓŁKA AKCYJNA

„POLSKA NAFTA“

W WARSZAWIE

KOPALNIA „ROPIENKA“

(POCZTA TELEGRAF TELEFON)

ROPIENKA

STACJA KOLEJ. OLSZANICA

W MAŁOPOLSCE.

— — —
TELEFON NR. 2.

Nagłówek z firmowej papeterii kopalni w Ropience 1926
rok [AP Rzeszów, Oddział w Sanoku]

Z lewej jedna z wież wiertniczych typu kanadyjskiego – kopalnia „Wańkowa” lata 20. XX wieku. U góry zachowany do dziś budynek mieszkalny kierownictwa kopalni „Wańkowa” w Ropience.

Wańkowa - Andrzej
Mikucki i Tomasz
Łępkowski przed
magazynem kopalni
[Zbiory A. Mikuckiego]

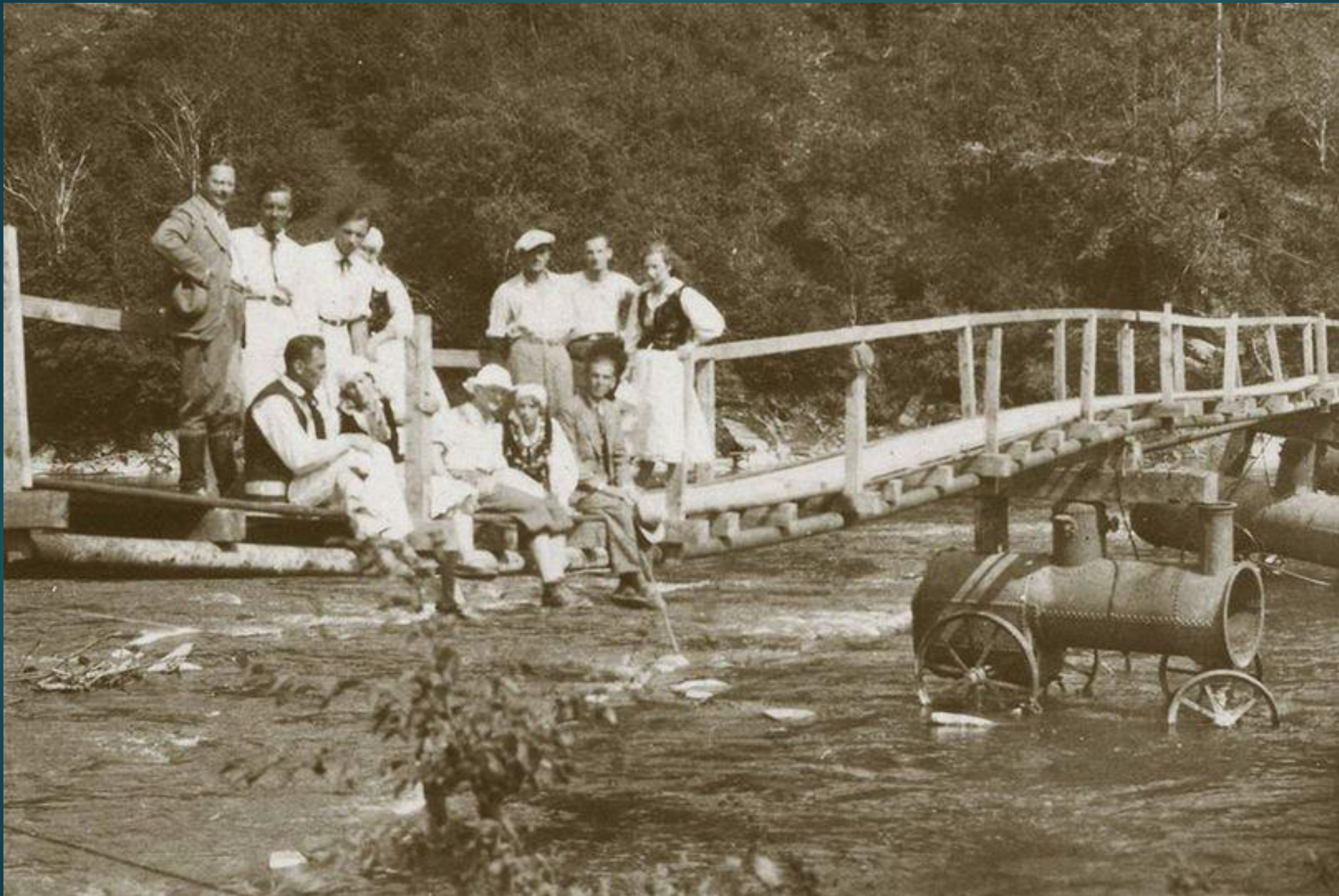
Pola naftowe
w okolicach
Brelikowa

RAJSKIE

Rajskie – lata
30. XX wieku.
Pierwszy z lewej
Czesław
Wawrosz
[Zbiory Muzeum
Bojków w
Myczkowie]

W wielu miejscach dawnego wydobycia ropy naftowej nie pozostały nawet nikłe ślady w terenie. W niektórych miejscowościach ustawiono tablice informacyjne. Sanocki skansen od kilkunastu lat posiada sektor naftowy, w którym zgromadzono elementy wyposażenia niektórych kopalń z regionu. W ramach wytyczonego na terenie Gminy Ustrzyki Dolne szlaku naftowego „Jak to z ropą drzewiej bywało” w miejscowości Brzegi Dolne urządzono niewielką ekspozycję sprzętu używanego w kopalnictwie naftowym.

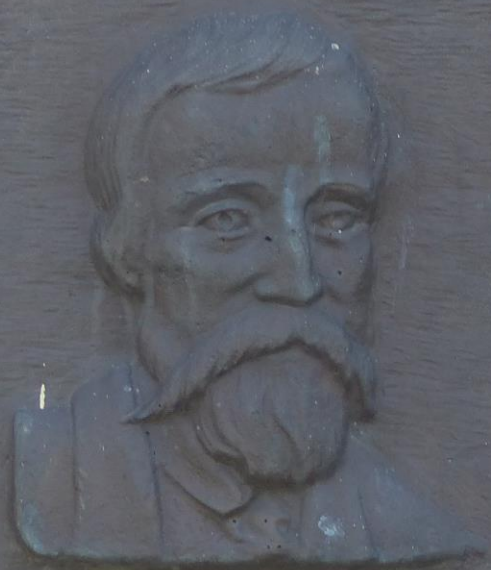

PŁOWCE

ŁODYNA

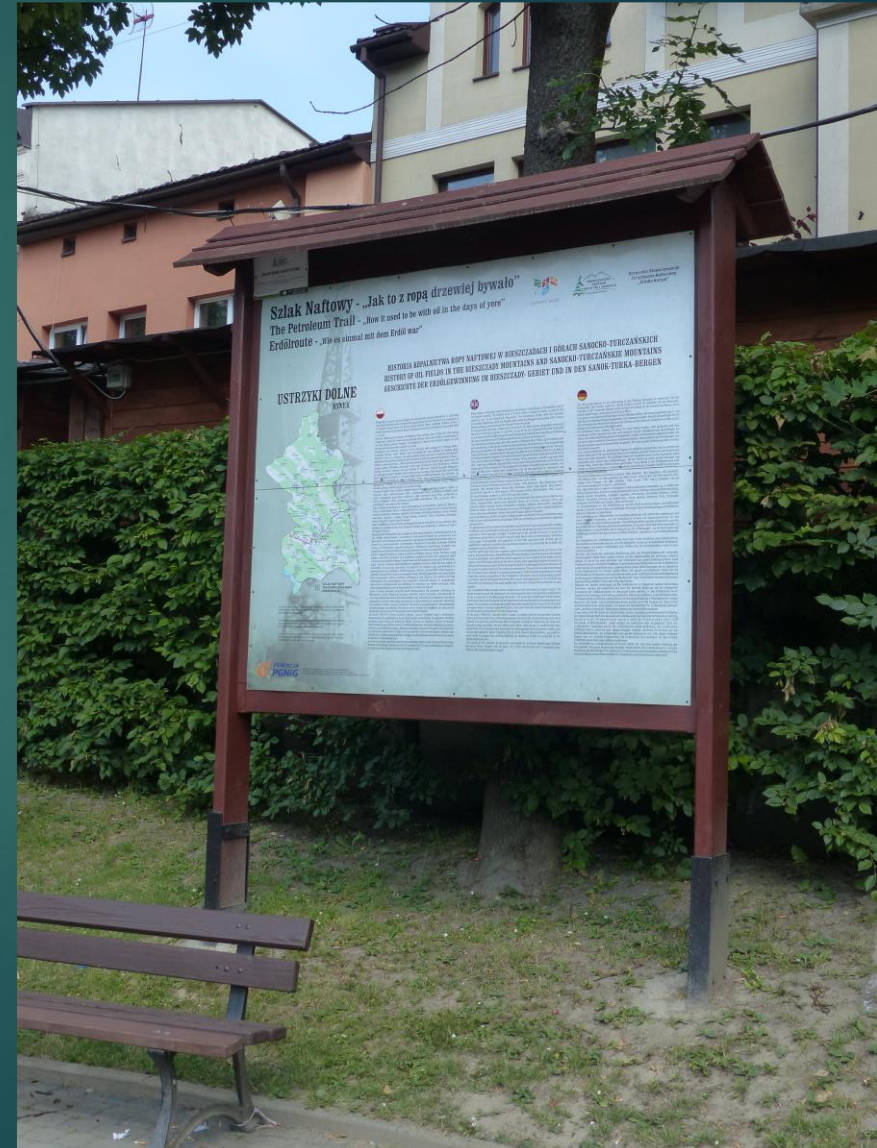
IGNACY ŁUKASIEWICZ

1822-1882

PATRON SZKOŁY
W ROPIENCE

PRACOWNICY GÓRNICWA NAFTOWEGO
ROPIENKA, 1-IX-1986 R.

Szlak Naftowy – Jak to z ropą drzewiej bywało

Szlak Naftowy – Jak to z ropą drzewiej bywało

M. Augustyn, *Historia kopalni ropy naftowej Polana-Ostre*, „Bieszczad”, T. 10, 2003

M. Augustyn, *Historia kopalni ropy naftowej w Uhercach Mineralnych*, „Bieszczad”, T. 17, 2011.

M. Augustyn, *Początki górnictwa naftowego w Bieszczadach*, „Bieszczad”, T. 7, 2000.

J. Gawron, S. Szewczyk, K. Augustyn, *Górnictwo naftowe w Bieszczadach w okresie minionego 35-lecia*, [w:] *Kopaliny użyteczne we wschodniej części Karpat Polskich: konferencja naukowo-techniczna, Ustrzyki Dolne - wrzesień 1986 r. (referaty)*, Ustrzyki Dolne 1986.

W. Mołodyński, *Historia Rafinerii Nafty „Fanto” w Ustrzykach Dolnych w moich wspomnieniach*, „Bieszczad”, T. 19, 2014.

B. Pasterski, *Przemysł naftowy w Polsce południowo-wschodniej w latach 1944–1989*, Rzeszów 2022 (praca doktorska, maszynopis)

S. Wdowiarz, *Rozwój górnictwa naftowego w rejonie Ustrzyk Dolnych*, [w:] *Kopaliny użyteczne we wschodniej części Karpat Polskich: konferencja naukowo-techniczna, Ustrzyki Dolne - wrzesień 1986 r. (referaty)*, Ustrzyki Dolne 1986

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dziękuję za uwagę!

Wydarzenie jest finansowane w ramach projektu „Rafineria Kultur – rewitalizacja zabytkowego budynku Rafinerii FANTO w Ustrzykach Dolnych na potrzeby Bieszczadzkiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego”, który jest dofinansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich poprzez Program „Kultura”, Działanie 1. „Poprawa zarządzania dziedzictwem kulturowym” w ramach MF EOG 2014 – 2021 przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wspólnie działamy na rzecz Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej.